

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

5.4.2006

B6-0234/2006 }
B6-0239/2006 }
B6-0242/2006 }
B6-0243/2006 }
B6-0248/2006 } RC1

RESOLUTSIOONI ÜHISETTEPANEK

Vastavalt kodukorra artikli 103 lõikele 4 esitanud

- Bogdan Klich, Elmar Brok, Camiel Eurlings, Árpád Duka-Zólyomi, Laima Liucija Andrikienė, Barbara Kudrycka, Vytautas Landsbergis, Jacek Emil Saryusz-Wolski ja Charles Tannock fraktsiooni PSE nimel,
- Monika Beňová, Jan Marinus Wiersma ja Joseph Muscat fraktsiooni PSE nimel,
- Janusz Onyszkiewicz ja Jeanine Hennis-Plasschaert fraktsiooni ALDE nimel,
- Elisabeth Schroedter, Marie Anne Isler Béguin ja Milan Horáček fraktsiooni Verts/ALE nimel,
- Konrad Szymański, Hanna Foltyn-Kubicka, Inese Vaidere ja Rolandas Pavilionis fraktsiooni UEN nimel,

asendades järgnevate fraktsioonide esitatud resolutsiooni ettepanekuid:

- PSE (B6-0234/2006)
- UEN (B6-0239/2006)
- PPE-DE (B6-0242/2006)
- ALDE (B6-0243/2006)
- Verts/ALE (B6-0248/2006)

Olukord Valgevenes pärast 19. märtsi 2006. aasta presidendivalimisi

RC\610496ET.doc

PE 371.674v01-00}
PE 371.679v01-00}
PE 371.683v01-00}
PE 371.684v01-00}
PE 371.689v01-00} RC1

ET

ET

Euroopa Parlamendi resolutsioon olukorra kohta Valgevenes pärast 19. märtsi 2006. aasta presidendivalimisi

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone olukorra kohta Valgevenes, eriti 16. veebruari 2006. aasta resolutsiooni;
 - võttes arvesse USA Kongressi 8. märtsil 2006. aastal vastu võetud resolutsiooni, milles „väljendatakse toetust Valgevene Vabariigi rahva püüdlustele kehtestada täielik demokraatia, õigusriik ja inimõiguste järgimine ning nõutakse Valgevene valitsuselt vabade ja ausate presidendivalimiste korraldamist 19. märtsil 2006“;
 - võttes arvesse OSCE/ODIHRi 20. märtsi 2006. aasta avaldust valimiste esialgse hindamise kohta;
 - võttes arvesse Euroopa Liidu ÜVJP kõrge esindaja 20. märtsil 2006. aastal tehtud avaldust Valgevene presidendivalimiste läbiviimise kohta;
 - võttes arvesse 20. märtsil 2006. aastal toimunud üldasjade ja välissuhete nõukogu kohtumise järeldusi;
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ajutise delegatsiooni 20. märtsil 2006. aastal tehtud avaldust presidendivalimiste kohta Valgevenes;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 103 lõiget 4,
- A. arvestades, et Valgevene presidendivalimised toimusid 19. märtsil 2006;
- B. arvestades, et president Lukashenko pikendas oma ametiaega põhiseaduslikul rahvahääletusel, mis ei vastanud rahvusvahelistele demokraatlikele nõuetele ning mille tulemusi rahvusvaheline demokraatlik üldsus ei ole tunnustanud;
- C. arvestades, et Valgevene võimud korraldasid valimised hirmu õhkkonnas, korduvalt ahistades ja vahistades tuntud opositsiooniliidreid, üliõpilas- ja vähemusorganisatsioonide liikmeid, sealhulgas usujuhte ja kogukondade liidreid, ajakirjanikke, kampaaniaid korraldavaid aktiviste ja demokraatiat toetavate poliitiliste parteide liikmeid;
- D. arvestades, et valimised toimusid isoleerituse õhkkonnas, välispiiride tugevdatud kontrolli all, ning et valimiste eel ja järel surusid ametivõimud maha sõnavabadust, väljendusvabadust, ajakirjandusvabadust ja vabadust korraldada demonstratsioone;
- E. arvestades, et eelhääletamine ei olnud läbipaistev ja riigiametnikele, eakatele ja üliõpilastele avaldati järjest suuremat survet, neid hirmutati ja ähvardati selliste meetmetega nagu töökoha ja pensioni kaotamine ning ülikoolist välja heitmine;
- F arvestades, et OSCE/ODIHR valimiste vaatlemise missioon 19. märtsi 2006. aasta

RC\610496ET.doc

PE 371.674v01-00}
PE 371.679v01-00}
PE 371.683v01-00}
PE 371.684v01-00}
PE 371.689v01-00} RC1

presidendivalimistel Valgevenes leidis, et valimised ei vastanud rahvusvahelistele demokraatlikele nõuetele; arvestades, et ka Euroopa Ülemkogu, Euroopa Nõukogu, Ameerika Ühendriigid ja enamik teisi rahvusvahelisi institutsioone ja valitsusi leidis samuti, et valimised olid täiesti ebakorrektsed;

- G. arvestades, et valimistejärgsel viiel päeval korraldasid opositsioonijõud Minski peaväljakul jätkuvalt meelevaldusi, et protesteerida pettuse teel toimunud valimiste vastu, vaatamata president Lukashenko ähvardustele „käänata kael kahekorra” igapähele, kes püüab pärast valimistulemuste selgumist haarata võimu avalike meelevalduste abil ning vihjetele, et selliste meelevalduste ajal vahistatud isikuid karistatakse karmilt, sealhulgas surmanuhtlusega;
- H. arvestades, et 25. märtsi varahommikul ründas politsei julmalt noorte ja üliõpilaste telklaagrit Minski kesklinnas ja vahistas sadu meelevaldajaid;
- I. arvestades, et kogunemistel osalenud meelevaldajaid, toetajaid välismaalt ja ajakirjanikke on laimatud ja nende üle on mõistetud kohut, arvestamata nõuetekohaselt nende õigust kaitsele, väites, et nad provotseerivad ebaseaduslikke meelevaldusi ja vandalismi; arvestades, et 27. märtsil mõistsid Valgevene kohtud 15päevalise vanglakaristuse meelevaldajatele, kes vahistati keelatud meelevaldusel osalemise eest; arvestades, et opositsiooniliidrite, sealhulgas opositsiooni peamise presidendikandidaadi Alexandr Milinkevichi vastu on algatatud poliitilistest kaalutlustest ajendatud uurimisi,
1. mõistab teravalt hukka läbikukkunud presidendivalimised Valgevenes ja rõhutab, et Lukashenko režiimil puudub igasugune demokraatlik legitiimsus ja see on jätkuvalt viimane diktatuur Euroopas;
 2. mõistab 19. märtsi 2006. aasta presidendivalimised hukka, kuna need ei vastanud rahvusvahelistele vabade, õiglaste, võrdsete, vastutustundlike ja läbipaistvate valimiste nõuetele; leiab seetõttu, et järelikult ei saa hr Lukashenkot tunnustada kui Valgevene seaduslikku presidenti ja et presidendivalimised tuleks korraldada uuesti kooskõlas rahvusvaheliste demokraatlike nõuetega;
 3. väljendab solidaarsust nii Aleksander Milinkevichi ja ühendatud demokraatlike jõududega kui ka Aleksander Kozulini ja kõigi Valgevene kodanikega, kes püüdleval õigusriigi põhimõtetele tugineva sõltumatu, vaba ja demokraatliku Valgevene poole;
 4. on sügavalt mõjutatud valimiste ebademokraatlikkuse ja silmakirjalikkuse vastu suunatud massimelevaldustest, mis näitavad ühiskonna suure osa soovi taastada tõelised demokraatlikud õigused ja poliitiline vabadus nende riigis ning osutavad suurele demokraatia potentsiaalile Valgevenes;
 5. mõistab teravalt hukka Valgevene režiimi vägivalla ja meelevaldsede vahistamised, mis on suunatud tuhandete inimeste vastu, kes julgesid protesteerida võltsitud presidendivalimiste ja Valgevene rahva põhiõiguste rikkumise vastu;
 6. kutsub komisjoni ja nõukogu ning kogu rahvusvahelist üldsust üles suurendama oma toetust

Valgevene rahvale ja avaldama Valgevene režiimile oluliselt suuremat survet lõpetada oma rahva diktaatorlik rõhumine, vabastada koheselt kõik kinnipeetud isikud, tühistada kõik rahumeelsete meeleavaldajate osas tehtud kohtuotsused ning korraldada võimalikult kiiresti uued, demokraatlikud valimised;

7. nõuab, et Valgevene valitsus lõpetaks poliitvangide peksmise ja väärkohtlemise ning korraldaks läbipaistva uurimise, mis käsitleks politsei ja julgeolekujõudude poolt jõu kuritarvitamist meeleavaldajate vastu;
8. nõuab, et Valgevene ametivõimud avalikustaksid viivitamatult kõikide vahistatud isikute nimed, nende asukoha ja nende vastu esitatud süüdistused; rõhutab, et Valgevene ametivõimud on kohustatud tagama kõikidele vahistatud isikutele nende õiguse pidada nõu oma advokaadiga, kohtuda perekonnaliikmetega ja pääseda juurde teabele;
9. mõistab Valgevene ametivõimud hukka selle eest, et nad ei lubanud teatud välisajakirjanikel valimiste vaatlemiseks siseneda Valgevene territooriumile;
10. mõistab Valgevene ametivõimud hukka selle eest, et nad ei lubanud Euroopa Parlamendi ja ELi liikmesriikide parlamentide delegatsioone vaatlema 19. märtsi 2006. aasta valimisi ning selle eest, et nii Taani, Gruusia, Saksamaa, Ukraina ja Poola kui ka OSCE vaatlejad saadeti riigist välja;
11. väljendab heameelt nõukogu otsuse üle lisada hr Lukashenko isikute nimekirja, kelle suhtes rakendatakse viisakeeldu, kuid kutsub nõukogu ja komisjoni üles laiendama viisakeeldu Valgevene kohalike, piirkondlike ja riiklike asutuste esindajatele, kes olid seotud Valgevene kodanike inimõiguste ja poliitiliste vabaduste rikkumisega valimiskampania jooksul ja pärast seda;
12. kutsub komisjoni ja nõukogu üles töötama selle nimel, et Valgevene ametivõimude välismaal paiknev vara rahvusvaheliselt külmutada, kehtestada piiravad meetmed äriühingute suhtes, mis on otseselt ja isiklikult seotud režiimi kõrgete ametnikega ning selle nimel, et külmutada president Lukashenko ja tema lähedaste nõuandjate isiklik vara;
13. kutsub komisjoni ja nõukogu üles esitama ettepanekut avaldada rahvusvahelistes organisatsioonides edasist survet hr Lukashenko režiimile ning nõuab, et esitataks konkreetsete ja otseste „arukate” sanktsioonide tervikpakett, mis mõjutaks karmilt rõhujaid, kuid ei suurendaks Valgevene kodanike kannatusi;
14. kutsub komisjoni ja nõukogu suunama kogu rahalist toetust kodanike algatustele, valitsusväliste organisatsioonidele ning väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, kes ei ole valitsusega seotud;
15. kutsub komisjoni üles vaatama üle oma välispoliitikat Valgevene suhtes ja esitama ettepanekuid selle kohta, kuidas oleks võimalik edendada demokraatiat, õigusriigi põhimõtteid ja inimõigusi; rõhutab, et komisjoni probleemid, mis ilmnesisid Valgevene kodanikuühiskonna toetamisel pärast valimisi, osutavad pakilisele vajadusele luua

RC\610496ET.doc

PE 371.674v01-00}
PE 371.679v01-00}
PE 371.683v01-00}
PE 371.684v01-00}
PE 371.689v01-00} RC1

- demokraatia edendamiseks tõhus finants- ja haldusmehhanism;
16. kutsub komisjoni ja nõukogu üles kehtestama Valgevene kodanikuühiskonnale lihtsustatud viisarežiimi;
 17. kutsub komisjoni ja nõukogu üles toetama ja tugevdama Valgevene sõltumatuid ajakirjanikke, televisiooni, Internetti, trükimeediat ja raadioprogramme, et aidata Valgevene kodanikke nende riiki ja maailma puudutava erapooletu ja täpse teabe saamisel;
 18. kutsub komisjoni ja nõukogu üles rahastama täiendavaid haridusalaseid vahetusprogramme nende Valgevene noorte jaoks, kes on ülikoolist poliitilistel põhjustel välja heidetud;
 19. on šokeeritud Venemaa Riigiduum ja Venemaa presidendi Vladimir Putini positiivsest vastukajast Valgevene presidendivalimiste läbiviimise ja selle tulemuste osas; on seisukohal, et ELi Valgevene poliitika efektiivsust õhnestab vastutustundetu suhtumine Moskva ametivõimude poolt, kes pakuvad Euroopa viimasele diktatuurile tõhusat toetust; kutsub nõukogu ja komisjoni üles viivitamatult tõstatama Valgevene küsimust Venemaa ametivõimudega, et määratleda ühine vastutus konkreetsete demokraatlike muutuste esile kutsumiseks Valgevenes ning poliitiliste repressioonide ja inimõiguste rikkumise peatamiseks; on seisukohal, et eesmärgi saavutamiseks tuleb teha erilisi jõupingutusi Euroopa Nõukogu ja OSCE raames, kuna nii Venemaa kui ka Euroopa Liidu liikmesriigid on mõlema organisatsiooni liikmed;
 20. kutsub G8s esindatud liikmesriike üles võtma Valgevene praegust olukorda päevakorda kevadel toimival tippkohtumisel, nõudes Venemaalt oma seisukoha muutmist president Lukashenko ja tema režiimi suhtes ning seda, et ta kasutaks oma tihedaid sidemeid Valgevenega demokraatia ja poliitiliste reformide edendamiseks selles riigis;
 21. kutsub Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni, Euroopa Nõukogu ja ELi liikmesriike üles looma rahvusvahelist komisjoni, mis uuriks Yuri Zakharenko, Victor Gonchar, Anatoly Krasovsky ja Dmitry Zavadski kadumist;
 22. teeb parlamendi presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile, nõukogule, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile, OSCE Parlamentaarsele Assambleele, Euroopa Nõukogu Parlamentaarsele Assambleele, Venemaa presidendile ja Riigiduumale ning Valgevene ametivõimudele.